

אלץ — און אומאָפַהענְגִּיקָּנוּ דעֲבָן
קען און גרויס מוט צו פֿאָרטִיִּידִיִּ
קען זיבע מײַנוֹגָעָן און אַידִּיעָן.
וְאֵל עַד נָאָךְ פֿילְיאָרְ פֿאָרוֹזְעָצָן
וַיְיַן בִּיטְרָאָגְ צָוָם אַוְּפְּלָעָדוֹן דָּעַם
אַידִּישָׁעָן עַוְלָם צו פֿאָרְשָׁטִין דַּי
קַאְמְפְּלִיצְרָטָעָ פֿרָאָבלְעָמוֹן פֿוֹן
אוֹנוֹעָר צִיְּתָן".

משה שרת, געוועזונער פרעַן
מייערמִינִיסְטָעָר פֿוֹן יִשְׂרָאֵל אָן
פֿירְעַר פֿוֹן סְכוֹנוֹתָאָט אַין זַיִן
בָּאָגְרִיסְוָנְגָס-טַעַלְגָּרָאָמָּעָ גַּעַשְׁרִיבָּן:
"עַס פֿרִיטָמֶיךְ זַיִן צו פֿאָרְבִּינְ
דָּעַם מִיטָּאַיְיךְ אַין גַּעַבְעָן אַנְעָרָ
קַעְנָגָן ב. צ. גַּאֲלְדָבָרִיןְ צָוָם
פֿעַדְצִיקְסְּטָעָן יוֹבֵל פֿוֹן זַיִן וּשְׂוָרָ
בָּאָלִיסְטִישָׁעָר קַאְרִירָעָ. אַיךְ סָאָלָוָ
סִיר זַיִן גַּרְוִיסָּעָ בָּאָמִ�וָּגָן צו באָ
לוֹיְכְּטָעָן דַּי לָאָגָעָ פֿוֹן דַּי אַידָּעָן
אַיבְּעָר דָּעַר וּוּלְטָ, אָן בָּאָזְוּנְדָּעָרָ
זַיִן נִיכְּתָרָן, אַרְיִינְדִּינְגָּעָנְדָּעָן, אָן
אַזְמְוָרָאָדִיקָּעָן אַנְאָלִין פֿוֹן דַּי אָמָּ
שְׁתַעַנְדָּעָן אָן אַוְּסִיסְכְּטָעָן פֿוֹן סָאָ
וּוּטְשִׁיעָן אִידְעָנְטוֹם. אַיךְ זַיִן
אַים פֿילְיאָרָעָן פֿוֹן פֿרְוּכְטָבָאָרָעָ
טַעַטְקִיטָעָ פֿאָרָעָן המַשָּׁךְ אָן טַרְיָ
אַומְפָּהָן פֿוֹן אוֹנוֹעָר פֿאָלָקָּ".

הָרָב דָּרָ. שְׁמוֹאֵל בָּעַלְקִיָּן, פֿרָעַן
זַיְדָעָנָטָן פֿוֹן יִשְׂבָּה אַנוֹנוֹעָרְטָעָט
שְׁרִיבְּטָן:
"בָּעַסְטָעָ וּוֹאָנְשָׁעָן צַו אַיִּיעָ
גּוֹטָ פֿאָרְדִּינְטָעָר אַגְּנָרְקָעָנוֹן פֿוֹן
שְׁרִיפְטָשְׁטָלְעָרִישָׁעָר טַעַטְקִיטָעָ".

נאָגְרִיסְוָנְגָעָן צַו ב. צ. גַּאֲלְדָבָרָן פֿוֹן חֶרְבִּי. ד. סָאָלְאֹוִיְּטִשְׁקָה, חֶרְבָּ בָּעַלְקִיָּן, גַּאֲלְמָאָן אָזְ שְׁרָתָ

דָּעַר גָּוֹן הָדוֹר הָרָב דָּרָ. יְסָדְדִּידָעָן וּוּלְטָ אַנְשִׁוְיָאָוְגָעָן. דָּאָס
דוּכְבָּעָר סָאָלְאֹוִיְּטִשְׁקָה שְׁלִיטָטָאָ. הָאָט מִיר אַבְּעָר קִינְמָאָל נִישְׁטָ גַּעַ
שְׁטִיעָרָט אַפְּצָשָׁאָצָן דַּי דָּרְיָי הַיְּפָטָ
סָוָגָן.

1. פֿשְׁטָן, נִישְׁטָ קִיןְ פֿילְפּוֹלְ.
2. עַמְקָוֹת (דָּרוֹגְרָוּנְטָוּוֹן זַיִךְ זָוָם
אַמְתָּ). 3. אַקְלָאָרָעָה הסְּבָרָה (אָז קִיְּ
בָּעַקְנְטָלִירִיךְסָפִּיסְטִישָׁעָ עַפְעָקָ
טָעָן) פֿאָרָא אַגְּמָרָא אַידָּעָן וּוּי אַיךְ
זַיִן זַיִן גַּרְוִיסָּעָ בָּאָמִ�וָּגָן צו באָ
טָעָן פֿאָרָעָדָר אַוְּפְּאָסָוָגָן פֿוֹן
אַפְּרָאָבָלָם.

שְׁלָוָם אָן בְּרָכָה:
מִיטָּ גְּרוּיָס פֿאָרְגָּעָנִיגָּעָן שַׁיק אַיךְ
אַיךְ מִיְּנָעָה הַאֲרְצִיקָּעָ בְּרָכָות צָוָם
פֿעַרְצִיקְסָטָעָן זַיִךְ טַרְיָה אַוְּפְּאָסָוָגָן
לִיטְעָרָאָרְשָׁעָר טַעַטְקִיטִים אָן דָּעַר
חֶשְׁוּבָעָר צִיְּתוֹנָגָן, "דָּעַר טָאָגָּ".

אַיךְ קָעָנָט בָּאָמָתָה, מִיטָּ שְׁטָאָלָזָ
אָן צְוְפְּרִידְעָנִיקִיטִים קוּקָעָן צְרוּקָקָ אַוְיָ
דִּי פֿאָרְגָּעָנִיגָּעָן יָאָרָעָן. אַיזְיָה וַיְיַתְּ
תָּמִיד גַּעַבְּלִיבָּעָן זַיִךְ טַרְיָי אָן גַּעַ
וּוֹעָן אַוְּפְּרִיכְטִיקָה אָן אַוְּסִגְעָהָאָלָ
טָעָן אָן אַיִּיעָר אַפְּשָׁאָצָוָגָן פֿוֹן מַעַן
שְׁעָן אָן גַּעַשְׁעָנִישָׁעָן.

גַּעַוְיִינְלִיךְ, אַפְּטָמָאָל קוּמָט אַיר
צְוָ מִסְקָנָתָמִיט וּוּלְכָעָ אַיךְ קָעָנָט
מָאָרִיסָוּיָה זַיִן, וּוּילְ אַוְנוֹעָעָ
אַוְּסִגְעָנָגָ-פְּוָנְקָטָעָן לִיגָּעָן אַין פֿאָרָ
בָּעָן:

"אַיךְ דָּאָנָק אַיךְ פֿאָרָעָד דָּעַר אַיִּינָ
לְאַדְוָגָן זַיִךְ צוֹ בָּאָטִילְגִּיגָעָן אַין
דָּעַר פֿיְיָעָרָגָן פֿוֹן ב. צ. גַּאֲלָדָ
בָּעָרְגָּס 40 יְאָרִיקָעָר מִיטְאָרְבָּעָט
אַין צַו זַיִן מִיטָּאַיִּעָר גַּעַטְיִיָּעָר
אַיךְ "טָאָגָּ". אַיךְ בָּאָדוֹיעָר וּוּאָסָ
אַיךְ וּוּלְ דַעְמָאָלָט נִישְׁטָ זַיִן
נִיוּיָאָרָק. וַיְיַתְּ אַזְוִי נֹסֶט אָן גִּיטָּ
אַיבְּעָר ב. צ. גַּאֲלְדָבָרָגָן מִין
טַפְּסָטָעָן אַפְּשָׁאָצָן פֿוֹן זַיִן אַוְּסִגְעָ
צִיְּכָעָנְטָעָר מִיטְאָרְבָּעָט אַין "טָאָגָּ"
מָאָרְגָּעָן זַוְּרָנָאָלָּה, לְסָם אַיִּינָרָגָן
דִּי פֿיְרָעָנְדָּעָ אַיִּישָׁעָ זַוְּרָנָאָלִיטָ
טָעָן אַין אַמְעָרְיקָעָ אַין אַין דָּעַר
אַידְיִשְׁעָר וּוּלְטָ בְּכָלְלָ.
וְרָאָיָן אַיִּינָרָגָן דִּי בָּעַסְטָעָ אַיִּ
דִּישְׁעָ זַוְּרָנָאָלִיטָעָן הַיְּנָטָאָן
דָּעַר וּוּלְטָ. עַד אַיִּינָרָגָן גַּרְנְטָלָעָד באָ
קָאנָט מִיטָּאַלְעָעָלָאָלָּה אַלְעָעָלָאָלָּה
מַעַן פֿוֹן אַוְנוֹעָר דָּוָה, אָן פֿאָרָ
מָאָגָט — וּוּאָסָ אַיךְ שָׁאָזָ אַיבְּעָר